

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **I. B.**, Praha 3, zastoupen JUDr. Annou Pavlíkovou, advokátkou se sídlem Varšavská 714/38, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2025, č. j. 21 A 12/2025-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Ruské federace, který byl ke dni 24. 2. 2022 držitelem oprávnění k trvalému pobytu na území Ukrajiny. Navzdory ruskému občanství prožil na Ukrajině značnou část života. V době zahájení války pobýval kvůli zaměstnání na území Ruské federace, kam se přesunul v roce 2021. Poté si vyřídil pracovní vízum do Polska. Do místa svého trvalého pobytu se nemůže vrátit ze stejných důvodů jako Ukrajinci. V České republice proto požádal v návaznosti na § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invází vojsk Ruské federace (dále „lex Ukrajina“), o dočasnou ochranu. Žalovaná dospěla v novém posouzení žádosti ze dne 12. 3. 2025, č. j. MV-15797-4/SO-2025 (dále „rozhodnutí žalované“), kterým opětovně rozhodovala o žalobcově žádosti poté, co Ministerstvo vnitra dočasnou ochranu neudělilo, k závěru, že byl dán důvod neudělení dočasné ochrany podle § 4 odst. 1 lex Ukrajina ve spojení s § 56 odst. 1 písm. l) zákona

č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“), neboť žalobce nesplňuje některou z podmínek pro udělení dočasné ochrany. Jelikož ke dni 24. 2. 2022 fakticky nepobýval na území Ukrajiny, není vysídlenou osobou v důsledku ozbrojeného konfliktu na tomto území.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále „městský soud“) rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. Městský soud jednak poukázal na to, že žalobce nijak nedoložil tvrzenou krátkodobost jeho pracovního pobytu v Ruské federaci a ani podklady, které by jeho tvrzení podporovaly. Rovněž není jasné, zda má žalobce na Ukrajině nemovitost či v jakém typu ubytování zde dříve pobýval. Vodítko ohledně jeho skutečné motivace nabízí usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 5 Azs 89/2024-49, z něhož plyne, že žalobce se vrátil do Ruské federace proto, že s ruským pasem se mu na Ukrajině těžko obstarávalo živobytí. K rozhodnému dni 24. 2. 2022 žalobce nebyl s ohledem na svůj faktický pobyt v Ruské federaci bezprostředně ohrožen válkou a nebyl nucen před ní uprchnout. Institut dočasné ochrany byl zaveden na ochranu vysídlených osob v důsledku invaze vojsk na Ukrajinu. Žalobce neprokázal, že by ke dni 24. 2. 2022 oprávněně pobýval na Ukrajině, naopak tvrdí, že se během roku 2021 rozhodl dobrovolně přestěhovat do Ruské federace. Těžiště jeho zájmů tak bylo v době vypuknutí konfliktu jinde. Ustanovení § 3 odst. 2 lex Ukrajina sice podle městského soudu vytvořilo novou kategorii osob nad rámec prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále „prováděcí rozhodnutí“), nicméně z čl. 7 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále „směrnice“), jakož i z čl. 2 odst. 3 prováděcího rozhodnutí vyplývá, že i v tomto případě musí jít o osoby vysídlené, tedy osoby, které pobývaly na Ukrajině a zemi musely opustit v důsledku ozbrojeného konfliktu. Žalovaná dospěla ke správnému závěru, že žalobce nebyl vysídlenou osobou, a nemohl tak splnit podmínky pro udělení dočasné ochrany. Tento závěr nemohou zpochybnit ani žalobcem tvrzené přátelské nebo rodinné vazby, neboť žalobce neuvedl žádné zásadní skutečnosti stran soukromého a rodinného života, jež by mohly zakládat nepřiměřenost rozhodnutí (syn, s nímž žalobce nežije, pobývá na Kypru). Žalobci je případně otevřena možnost požádat o mezinárodní ochranu v příslušném členském státě tak, aby došlo k naplnění zásady *non-refoulement*.

II. Kasační stížnost a následná vyjádření

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Napadený rozsudek považoval za nepřezkoumatelný, neboť městský soud se nevypořádal s námitkou, že do zákona nelze dosazovat eurokonformním výkladem podmínky, které v něm nejsou obsaženy. Městský soud se dále nezabýval argumentací týkající se nemožnosti vycestování z hlediska § 179 zákona o pobytu cizinců a neposoudil dostatečně ani přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života. Podle stěžovatele také nebyl v soudním řízení dostatečně zjištěn skutkový stav. Městský soud např. dovodil, že stěžovatelovo vycestování do Ruska nebylo krátkodobé. K tomuto závěru však nemá žádné relevantní podklady. Skutečným domovem stěžovatele je přitom Ukrajina a ani pozdější

pokračování

získání dočasného pracovního víza v Polsku na tom nic nezměnilo. Městský soud rovněž stěžovateli vytýkal, že nepředložil dostatečné podklady, nicméně ten k uvedení a doložení podrobností nebyl nikdy vyzván. Pokud pak soud tvrdil, že stěžovatel nebyl vysídlenou osobou, i k této otázce bylo nutné zjistit určité skutečnosti a prokazovat je. Sám stěžovatel např. navrhoval provedení svého výsledku, ale správní orgány jej odmítly provést. Městský soud si pak namísto toho, aby věc vrátil žalované k doplnění skutkového stavu, o situaci stěžovatele učinil sám vlastní závěry, a to i přesto, že podle judikatury mají správní orgány povinnost zjistit úplný skutkový stav.

[4] Stěžovatel dále namítal nesprávný výklad § 3 odst. 2 lex Ukrajina. Podle jeho názoru byla ČR oprávněna přijmout příznivější úpravu nad rámec prováděcího rozhodnutí, což v § 3 odst. 2 lex Ukrajina učinila. I důvodová zpráva k tomuto zákonu uvádí, že ČR bude udělovat dočasnou ochranu i osobám, které měly v rozhodnou dobu na Ukrajině trvalý pobyt a nemohou se bezpečně vrátit do země původu. Stěžovateli nebylo jasné, proč mu v situaci, kdy obě zákonné podmínky splnil, nebyla dočasná ochrana udělena. Podmínka faktického pobytu na Ukrajině k rozhodnému datu v zákoně uvedena není a nelze ji dovozovat oklikou přes definici vysídlených osob. Tato podmínka neplyne ani z prováděcího rozhodnutí a nelze ji doplnit eurokonformním výkladem zákona (nepřímým účinkem) či přímým účinkem unijních aktů. Vertikální přímý účinek navíc nelze uplatnit ze strany státu vůči jednotlivci a v jeho neprospěch. Eurokonformní výklad dále nelze užít *contra legem*, tedy postupovat přímo proti textu zákona. Takový postup zasahuje do právní jistoty adresátů právní normy. S ohledem na zásadu *in dubio pro liberatate* měl stěžovatel za to, že jeho žádosti měly správní orgány vyhovět.

[5] Stěžovatel rovněž upozornil na skutečnost, že jeho vztah k Ruské federaci je pouze formální a nemá zde žádné adekvátní zázemí. Naopak na Ukrajině má otčíma a bratra, přičemž tyto rodinné vazby uváděl již v předchozím řízení. Před vycestováním žil většinu svého života na Ukrajině a zázemí má v Užhorodě. Domů se však nyní nemůže vrátit z důvodu ozbrojeného konfliktu. V reakci na invazi vojsk na Ukrajinu z Ruské federace odešel a přes Itálii se dostal do ČR. Do Polska, v němž usiloval o pracovní vízum, nevycestoval, neboť to ani fakticky nebylo možné. Stěžovatel se domníval, že je vysídlenou osobou, neboť se nemůže vrátit na Ukrajinu za bezpečných a trvalých podmínek, přičemž zemi, v níž krátkodobě pobýval v době zahájení ruské agrese, musel opustit ze stejných důvodů jako Ukrajinci prcháající před válkou přímo z Ukrajiny.

[6] Podle názoru stěžovatele bylo rozhodnutí správních orgánů též nepřiměřené z hlediska dopadů do jeho soukromého a rodinného života. Žalovaná se přiměřeností dopadů odmítla zabývat a městský soud pouze uvedl, že stěžovatel se svým synem nežije. Žalovaná i městský soud měly podrobně rozebrat dopady neudělení dočasné ochrany do jeho života, neboť dle ustálené judikatury mají přiměřenost ve vztahu k následkům rozhodnutí hodnotit vždy. Postup správních orgánů mu dlouhodobě znemožňuje setkání se synem. Syn jako ukrajinský občan nebude moci za stěžovatelem do Ruska vycestovat a stěžovatel těžko bude moci z ruského vězení realizovat svůj rodinný život.

[7] Stěžovatel připomněl i to, že v Ruské federaci mu hrozí pronásledování. Z obavy o své bezpečí musel tuto zemi po vypuknutí války na Ukrajině opustit. Tvrdil, že při odletu jej vyslýchala FSB, což ale není možné doložit jinak než jeho výsledkem ze strany správních

orgánů. Jeho příběh je logický a splňuje standard přiměřené pravděpodobnosti. V důsledku neposouzení úplného skutkového stavu a zásahu do práv stěžovatel může být vystaven zacházení rozpornému s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“). Podle stěžovatele tak jsou naplněny podmínky nemožnosti návratu podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Tuto podmínku v předchozím řízení posuzovalo pouze Ministerstvo vnitra, a to ještě neúplně. Navíc možnou újmu hrozící stěžovateli podle čl. 2 až 6 Úmluvy zlehčovalo. Vyčítalo mu, kdy a v jaké četnosti příspěvků se proti Ruské federaci začal vymezovat. Přitom je logické, že toto vymezování začalo až po zahájení invaze na Ukrajinu. Městský soud se k této podmínce nijak nevyjádřil, což je postup rozporný se zásadou *non-refoulement*. Hypotetická možnost požádat o mezinárodní ochranu v jiném členském státě nezabavuje žalovanou ani soud povinností zabývat se splněním podmínek pro poskytnutí dočasné ochrany, a navíc se mýjí s předmětem nynějšího řízení. Stěžovatel zdůraznil, že polské vízum již nemá a do Polska nikdy nevstoupil, pouze na dané vízum přicestoval do ČR. Polská republika tak podle něj není příslušným státem k vyřízení azylové žádosti, přičemž ČR žádost o mezinárodní ochranu meritorně neposoudila.

[8] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s napadeným rozsudkem a odkázala na argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí. K podstatě sporu, tedy k otázce, zda stěžovatel splňuje podmínky podle § 3 odst. 2 lex Ukrajina, uvedla, že dočasná ochrana je specifickým institutem určeným pro vysídlené osoby, tedy pro osoby, které byly nuceny k datu 24. 2. 2022 nebo později z Ukrajiny uprchnout v důsledku ruské invaze. Tou stěžovatel není, neboť k rozhodnému datu pobýval ve státě, jehož je občanem, a do EU přicestoval na základě pracovního víza. Adresátem právní úpravy dočasné ochrany nejsou všichni cizinci s pobytovým oprávněním na Ukrajině. Skutkový stav správní orgány zjistily dostatečně. Bylo doloženo, že stěžovatel je občanem Ruské federace s povoleným trvalým pobytem na Ukrajině a v roce 2021 vycestoval do Ruské federace za účelem zaměstnání. Do EU přicestoval dne 26. 2. 2022 na základě polského víza za účelem zaměstnání, které získal dne 11. 2. 2022. Na území ČR nejprve neúspěšně požádal o dlouhodobé vízum za účelem strpění, zhruba po roce pak i o mezinárodní ochranu. Azylové řízení bylo zastaveno kvůli tomu, že příslušným členským státem k projednání této žádosti bylo Polsko. K námitce, že se správní orgány v podstatě odmítly zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí do jeho života, žalovaná uvedla, že použitím čl. 8 Úmluvy se zabývala s tím, že právní úprava dočasné ochrany definuje podmínky k ochraně rodinného života dotčených osob. Uvedený článek Úmluvy však sám o sobě neznamená pro státy závazek umožnit cizincům realizovat rodinný život na jejich území. Je nepochybné, že rodinní příslušníci stěžovatele na území ČR nepobývají a stěžovatel na tomto území nedisponuje pobytovým oprávněním (a ani v minulosti nedisponoval; právní postavení stěžovatele se tak neudělením dočasné ochrany nemění). Nemá tedy vytvořen na území ČR rodinný život, do kterého by mohlo rozhodnutí zasáhnout.

[9] Na vyjádření žalované reagoval stěžovatel replikou. V ní uvedl, že žalovaná nereaguje na argumentaci v kasační stížnosti a pouze setrvává na svém názoru, že pro udělení dočasné ochrany by stěžovatel musel ke dni 24. 2. 2022 pobývat na Ukrajině, jinak nemůže být považován za vysídlenou osobu. Stěžovatel rovněž nesouhlasil s tím, že se žalovaná zabývala dopady rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Ministerstvo vnitra se těmito dopady nezabývalo a žalovaná uvedla, že toto posuzování nebylo nutné. Jestliže žalovaná tvrdí, že stěžovatel v ČR nemá rodinu, je nezbytné uvést, že jeho syn pobývá v EU.

pokračování

Vycestování do Ruska nebo na Ukrajinu znamená, že svého syna nebude moci vídat. Čl. 8 Úmluvy chrání vedle rodinného života i soukromý život. Stěžovatel žije v ČR tři roky, mluví obstojně česky a je schopen zajistit zde sebe a vytvořit zázemí pro styk se synem, aniž by byl jeden z nich ohrožen na životě či osobní svobodě.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je přípustná, byla podána oprávněným navrhovatelem, včas a z důvodů, které zákon připouští. Stěžovatel je řádně zastoupen.

[11] Je ovšem nutné upozornit, že kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před městským soudem rozhodoval samosoudce a která svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná. Stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí žalované, která posuzovala jeho žádost o dočasnou ochranu. Jde o žalobu proti rozhodnutí ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s., k jejímuž projednání a rozhodování je u krajského (městského) soudu příslušný specializovaný samosoudce (srov. např. rozsudek NSS ze dne 2. 2. 2023, č. j. 10 As 290/2022-30, body 37 a 43). Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, dále viz usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[12] Kasační stížnost se týká zejména výkladu § 3 odst. 2 lex Ukrajina a jeho vazeb na směrnici a prováděcí rozhodnutí. K této právní otázce prozatím neexistuje ustálená judikatura kasačního soudu. Proto je kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. **příjatelná**.

[13] Kasační stížnost však **není důvodná**.

[14] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil, zda je napadený rozsudek nepřezkoumatelný, a to zejména v kontextu argumentace stěžovatele o tom, že krajský soud opominul některé jeho námitky. Rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, zejména pokud není zřejmé, z jakého důvodu soud považoval námitky za liché, mylné či vyvrácené, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci v žalobě, či proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, či ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52). Krajský (městský) soud však nemá povinnost vypořádat se s každým dílčím tvrzením či argumentem, postaví-li proti tvrzení účastníka řízení ucelenou argumentaci, z níž dovodí, že jeho námitky jako celek neobstojí (rozsudky NSS ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, bod 16, ze dne 11. 5. 2023, č. j. 6 Afs 34/2022-31, bod 11, nebo ze dne 13. 9. 2023, č. j. 7 Afs 69/2022-33, bod 12). Nepřezkoumatelnost totiž představuje objektivní překážku, která soudu znemožňuje přezkum napadeného rozhodnutí (např. rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2014, č. j. 3 As 60/2014-85).

[15] Napadený rozsudek podle názoru kasačního soudu nepřezkoumatelný není. Jedná-li se o vypořádání tvrzení ohledně využití eurokonformního výkladu k tomu, aby byla do lex Ukrajina dosazena podmínka nad rámec tohoto zákona, městský soud se k této problematice vyjádřil zejména v bodech 24 až 37 napadeného rozsudku, v nichž stěžovateli vysvětlil, že pro získání dočasné ochrany je podle jeho přesvědčení nutnou podmínkou, aby byl cizinec vysídlenou osobou z Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu, avšak je nesporné, že stěžovatel již v roce 2021 z Ukrajiny vycestoval do Ruské federace bez souvislosti se zvyšujícím se napětím na Ukrajině. K otázce nemožnosti vycestování se městský soud vyjádřil v bodě 41 napadeného rozsudku, v němž poznamenal, že žalovaná nebyla povinna tuto podmínku posuzovat a že dodržení zásady *non-refoulement* je zajištěno skrze možnost stěžovatele podat žádost o mezinárodní ochranu ve státě, který je příslušný pro její posouzení. Co se pak týče dopadů rozhodnutí do stěžovatelova soukromého a rodinného života, městský soud je zohlednil taktéž v bodě 41 napadeného rozsudku s tím, že v ČR stěžovatel nemá žádné podstatné vazby a jeho syn pobývá na Kypru. Toto posouzení sice lze považovat za stručné, ale současně je úměrné stěžovatelovým tvrzením. Městský soud tedy odpověděl na stěžovatelovu žalobní argumentaci dostatečně a srozumitelným způsobem.

[16] Jestliže stěžovatel dále namítá, že městský soud nevycházel z dostatečných podkladů a že v předchozím řízení nedošlo k řádnému zjištění skutkového stavu s tím, že tato vada řízení je nesprávně kladena k jeho tíži, Nejvyšší správní soud uvádí, že skutkový stav byl v předchozím průběhu řízení zjištěn dostatečně. Lze připomenout, že řízení o dočasné ochraně je zahájeno na základě žádosti žadatele, kterého tíží povinnost předložit všechny potřebné doklady a tvrdit relevantní skutečnosti. Případná výzva k odstranění vad žádosti v návaznosti na zásadu materiální pravdy se do řízení promítá ve chvíli, kdy existují sporné či pochybné skutečnosti, nebo je podaná žádost zjevně neúplná (rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2023, č. j. 7 Azs 322/2022-40, bod 16, či ze dne 13. 2. 2025, č. j. 1 Azs 305/2024-27, bod 16). Stěžovatel přiložil k žádosti o udělení dočasné ochrany, kterou podal dne 13. 8. 2024, celou řadu příloh, které měly prokazovat splnění podmínek podle § 3 lex Ukrajina. Žádost navíc později doplnil. Z předložených podkladů správní orgány byly schopny získat všechny potřebné informace k rozhodnutí, zda má stěžovatel na tento institut nárok či nikoliv. K navrhovanému důkazu (výslechem stěžovatele) žalovaná uvedla, že další dokazování by bylo neúčelné, jelikož by to nemohlo ovlivnit výsledek posouzení žádosti. Stěžovatel totiž na základě doložených podkladů a k nim předestřených tvrzení nepatřil do okruhu osob, pro něž byla dočasná ochrana vyhlášena. Mezi účastníky řízení je nesporné, že stěžovatel od roku 2021 pracovníě pobýval v Ruské federaci, odkud po vypuknutí invaze na Ukrajinu přicestoval přes Itálii do ČR na základě polského pracovního víza. Nejvyšší správní soud souhlasí, že za této situace nebylo účelné dále doplňovat skutkový stav, a to např. skrze výzvu k doplnění podkladů k vydání rozhodnutí nebo účastnický výsledek, protože uvedená nesporná skutečnost již sama zakládala nemožnost vyhovění žádosti. Městský soud tak správně dovodil, že ve správním řízení zjištěný skutkový stav postačoval k vydání rozhodnutí. Není pravdou, že by si městský soud bez odpovídajících podkladů vykonstruoval vlastní závěry, které by neodpovídaly zjištěným skutečnostem. Lze dodat, že do značné míry subjektivní náhled stěžovatele na to, kde se nachází jeho skutečný domov, nemůže vyvrátit nesporná skutková zjištění o tom, že z Ukrajiny se v roce 2021 přesunul za prací do Ruské federace (a že tedy neuprchl po 24. 2. 2022 z Ukrajiny v důsledku válečného konfliktu). Závěr městského soudu, že se v roce

pokračování

2021 přestěhoval do Ruské federace z pracovních důvodů, a to bez konkrétního plánu návratu na Ukrajinu, plně koresponduje jednak s tím, co uváděl samotný stěžovatel v řízení týkajícím se jeho žádosti o mezinárodní ochranu, neboť tam tvrdil, že poté chtěl jet pracovat do Polska (tedy nikoliv se vrátit na Ukrajinu), a jednak s tím, že si vyřídil polské vízum platné od 21. 2. 2022 do 8. 7. 2022 (následně prodloužené). V rozhodný den (24. 2. 2022) se tak nenacházel na Ukrajině, a ani po tomto datu neopustil Ukrajinu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Ani této námitce proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil, neboť z dostatečně zjištěného skutkového stavu plyne, že stěžovatel nebyl ke dni 24. 2. 2022 (či později) bezprostředně ohrožen válkou a nebyl nucen před ní uprchnout. Potřeba ochrany, která opodstatňuje udělení dočasné ochrany vysídlené osobě, tak u něj nevystala.

[17] Spornou právní otázkou je v nynější věci především výklad § 3 odst. 2 lex Ukrajina, z něhož stěžovatel dovozuje svůj nárok na dočasnou ochranu. Podle něj *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni 24. února 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*

[18] Je nepochybné, že citovanou právní normu nelze vnímat izolovaně od dalších právních předpisů týkajících se dočasné ochrany, neboť dočasná ochrana je institutem zavedeným na unijní úrovni ve smyslu čl. 78 Smlouvy o fungování Evropské unie. Podle čl. 5 odst. 3 směrnice Rada svým rozhodnutím určuje skupiny osob, pro které se zavádí dočasná ochrana. Podle čl. 7 odst. 1 směrnice členské státy mohou rozšířit dočasnou ochranu podle této směrnice *i na další kategorie vysídlených osob, na něž se nevztahuje rozhodnutí Rady uvedené v článku 5, pokud jsou vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo oblasti původu. Tuto skutečnost neprodleně sdělí Radě a Komisi* (podtržení v citaci doplnil NSS). Podle čl. 2 písm. c) směrnice se „vysídlenými osobami“ rozumějí státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti, které musely opustit zemi či oblast původu nebo byly evakuovány, zejména na výzvu mezinárodních organizací, a nemohou se s ohledem na stávající situaci v zemi vrátit za bezpečných a trvalých podmínek, a na které by se případně mohl vztahovat článek 1 oddíl A Ženevské úmluvy nebo jiné mezinárodní či vnitrostátní akty poskytujících mezinárodní ochranu, zejména i) osoby, které uprchly z oblastí ozbrojených konfliktů nebo endemického násilí, ii) osoby, kterým vážně hrozí systematické nebo obecné porušování lidských práv, či osoby, které se staly oběťmi takového porušování lidských práv.

[19] Podle čl. 2 odst. 2 prováděcího rozhodnutí členské státy použijí *bud' toto rozhodnutí, nebo odpovídající ochranu podle svého vnitrostátního práva, pokud jde o osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníky třetích zemí jiných než Ukrajiny, kteří mohou prokázat, že oprávněně pobývali na Ukrajině před 24. únorem 2022 na základě platného povolení k trvalému pobytu vydaného v souladu s ukrajinskými právními předpisy, a kteří se nemohou vrátit za bezpečných a trvalých podmínek do své země nebo regionu původu.* Podle čl. 2 odst. 3 prováděcího rozhodnutí Rady v souladu s článkem 7 směrnice 2001/55/ES mohou členské státy použít toto rozhodnutí rovněž na jiné osoby, včetně osob bez státní příslušnosti a státních příslušníků třetích zemí jiných než Ukrajiny, *kterí oprávněně pobývali na Ukrajině a kteří se*

nemohou vrátit za bezpečných a trvalých podmínek do své země nebo regionu původu (podtržení v citacích doplnil NSS; viz též recitály č. 11 až 14 prováděcího rozhodnutí).

[20] Jak vyplývá z výše uvedených citací směrnice a prováděcího rozhodnutí, institut dočasné ochrany řeší situaci vysídlených osob v důsledku mimořádné situace, která přinesla hromadný exodus cizinců do členských států EU. Členské státy sice mohou poskytovat oprávnění spojená s dočasnou ochranou i nad rámec minimálního standardu daného unijní úpravou, nicméně unijní právo předpokládá, že i v takových případech se musí jednat o vysídlené osoby. Taková konstrukce se jeví jako logická, neboť osobám, které neprchají před danou mimořádnou situací, která je přímo ohrožuje na jejich právech, dočasná ochrana neslouží a sloužit nemá; tyto osoby mohou využít pro legální migraci jiné právní možnosti.

[21] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně vyslovil názor, že přestože § 3 lex Ukrajina opravňuje správní orgány „udělovat dočasnou ochranu“ konkrétním cizincům, z unijní právní úpravy vyplývá, že dočasná ochrana se hromadně uděluje již prováděcím rozhodnutím Rady přijatým na základě čl. 5 směrnice. Členské státy těmto osobám poskytují pouze dílčí práva plynoucí z dočasné ochrany podle směrnice, jako je oprávnění k pobytu (čl. 8) a s ním dále spojená práva na zaměstnání (čl. 12), přiměřené ubytování a zdravotní péči (čl. 13) nebo přístup do vzdělávacího systému (čl. 14). Pojem „dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je tak pouhou legislativní zkratkou pro oprávnění k pobytu na území ČR za účelem dočasné ochrany (jak je zřejmé z § 2 lex Ukrajina a § 2 odst. 1 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců), tj. oprávnění k pobytu, které jsou členské státy povinny držitelům dočasné ochrany udělit v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice (viz např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, body 27 až 34, ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, body 17 až 18, či ze dne 14. 5. 2025, č. j. 7 Azs 13/2025-27, body 17 až 18).

[22] Stěžovateli dočasná ochrana prováděcím rozhodnutím udělena nebyla, neboť nepatří do žádné z kategorií osob podle čl. 2 tohoto rozhodnutí (zejména proto, že nesplňuje podmínku faktického oprávněného pobytu na Ukrajině před rozhodným datem 24. 2. 2022). On však tvrdí, že splnil podmínky pro získání oprávnění podle § 3 odst. 2 lex Ukrajina, kterými jsou (i) držení oprávnění k trvalému pobytu na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022 a (ii) nemožnost vycestování z důvodu hrozby skutečného nebezpečí. Ačkoli tedy nemá z prováděcího rozhodnutí přiznanu dočasnou ochranu, domnívá se, že má nárok na dočasnou ochranu plynoucí výhradně z vnitrostátního práva, a to na základě možnosti členských států tento institut rozšířit i na další kategorie osob. Nejvyšší správní soud tento názor stěžovatele nesdílí, byť z částečně jiných důvodů, než ve svém rozhodnutí uvedla žalovaná a poté městský soud.

[23] Nejvyšší správní soud vyložil § 3 odst. 2 lex Ukrajina na základě standardních výkladových metod. Stěžovatel ve své kasační stížnosti zdůrazňuje jazykový výklad, z něhož podle něj plynou dvě uvedené podmínky pro udělení dočasné ochrany, které dle svého přesvědčení splnil. Lze však připomenout, že jazykový výklad představuje jen prvotní přiblížení k právní normě a je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího obsahu a účelu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. III. ÚS 384/08, nebo ze dne 18. 12. 2018, sp. zn. II. ÚS 3040/16). Doslovné znění § 3 odst. 2 lex Ukrajina se skutečně jeví tak, že ČR využila ve vnitrostátním právu možnost rozšířit dočasnou ochranu i na další

pokračování

kategorie osob, a to i na osoby, které ve smyslu směrnice nemusí být vysídlenými osobami v důsledku ozbrojeného konfliktu. Pokud jsou zákonem stanovené podmínky splněny, mělo by dojít s ohledem na znění daného ustanovení k udělení dočasné ochrany.

[24] Tento doslovný výklad však nenachází žádnou oporu v dalších výkladových metodách. Pokud jde o výklad historický, důvodová zpráva k lex Ukrajina přímo konstatuje, že „Česká republika záměrně nebude dočasnou ochranu udělovat osobám (st. příslušníkům třetích zemí), které měly na území Ukrajiny pobyt přechodného charakteru (typicky studenti apod.). Česká republika se rozhodla nevyužít možnosti podle čl. 2 odst. 3 rozhodnutí Rady EU rozšířit okruh osob, na které se může vztahovat dočasná ochrana. Osoby s legálním, ale typově přechodným oprávněním k pobytu na území Ukrajiny, mají využít primární ochrany země svého původu. Česká republika je připravena poskytnout jim s návratem do země původu asistenci“ (podtržení v citaci provedl NSS). Vnitrostátní zákonodárce tak v době vzniku právní úpravy nepředpokládal, že by se institut dočasné ochrany měl udělovat nad rámec rozsahu dle prováděcího rozhodnutí, které bezprostředně předcházelo schválení lex Ukrajina. Uvedená citace nasvědčuje konstatování, že zákonodárce nehodlal vytvářet další kategorii osob, kterým přísluší dočasná ochrana.

[25] Ani teleologický výklad pak nepotvrzuje názor stěžovatele o tom, že by mu v jeho situaci vnitrostátní právo mělo přiznávat dočasnou ochranu. Co se týče smyslu a cíle právní normy, lex Ukrajina obecně reaguje na akutní situaci hromadného přílivu osob, které nuceně (zejména s ohledem na ohrožení vlastní bezpečnosti) odešly z válkou sužované Ukrajiny. Institut dočasné ochrany měl pružně a efektivně řešit situaci těchto vysídlených cizinců, u nichž by individuální azylové žádosti nebylo možné vyřídit ve smysluplné době. Je tu navíc jen jeden institut dočasné ochrany, jehož povaha vyplývá primárně ze směrnice (rozsudek NSS ze dne 13. 2. 2025, č. j. 1 Azs 305/2024-27). Lex Ukrajina tedy reaguje výhradně na uprchlickou vlnu z Ukrajiny v důsledku ruské invaze, a to primárně kvůli tomu, že dosavadní vnitrostátní právní úprava v zákoně o dočasné ochraně se ukázala jako nedostatečná (rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2024, č. j. 9 Azs 119/2024-33, zejména bod 29). Dále lze zdůraznit, že o aktivaci dočasné ochrany vždy rozhoduje Rada EU svým prováděcím rozhodnutím, a právě až v návaznosti na něj vnitrostátní zákonodárce přijal lex Ukrajina (rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2025, č. j. 10 Azs 12/2025-34, bod 11). V návaznosti na tato východiska nemá Nejvyšší správní soud za to, že smyslem a účelem lex Ukrajina by bylo zakotvení dočasné ochrany i pro osoby, které se v době vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu již určitou, nikterak zanedbatelnou dobu nacházely mimo její území, a nebyly tedy vysídleny v důsledku této invaze (přičemž se předtím přesídlily z Ukrajiny dobrovolně – v případě stěžovatele za prací do Ruské federace). Rovněž nelze věrohodně tvrdit, že by za současného právního stavu mohlo existovat něco jako „vnitrostátní verze“ institutu dočasné ochrany, která by zcela rozvolňovala podmínku vysídlenosti definovanou směrnicí a prováděcím rozhodnutím. Unijní právo sice skutečně umožňuje rozšířit dočasnou ochranu i na další kategorie osob nad rámec rozsahu uvedeného v prováděcím rozhodnutí, avšak i v případě těchto osob zůstává nutně podstatou institutu dočasné ochrany to, že byly z území v důsledku konfliktu vysídleny. Institut dočasné ochrany coby nástroj zvládnutí hromadného přílivu osob ze země zmítané válkou (či případně jinou mimořádnou situací) není a nemůže sloužit pro tzv. ekonomickou migraci (tedy dobrovolný pohyb z jednoho státu do jiného za lepšími příležitostmi) a ani jej nelze zaměňovat se standardním azylovým

řízení, v němž jsou hodnoceny individuální okolnosti odchodu žadatele (např. mu hrozící perzekuce ve státě, jehož je občanem) a s tím související faktická nemožnost vrátit se zpět.

[26] Závěry přdestřené k historickému a teleologickému výkladu podporuje též výklad systematický. Ustanovení § 3 odst. 2 lex Ukrajina je nutné vykládat především v kontextu § 2 téhož zákona, podle něhož *dočasnou ochranou se rozumí oprávnění k pobytu na území České republiky podle zákona o dočasné ochraně cizinců za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky v návaznosti na rozhodnutí Rady* (podtržení v citaci provedl NSS). Vztah obou ustanovení Nejvyšší správní soud interpretuje tak, že dočasná ochrana podle lex Ukrajina si musí ve všech svých alternativách nadále zachovat svou podstatu definovanou prováděcím rozhodnutím a paralelně k ní nemůže existovat jakási vnitrostátní verze dočasné ochrany, která by tuto podstatu spočívající v poskytnutí pomoci vysídleným osobám v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, modifikovala. Jedná-li se o samotnou systematiku § 3 lex Ukrajina, tu je nezbytné chápat v kontextu čl. 2 prováděcího rozhodnutí. Podle Nejvyššího správního soudu je zjevné, že § 3 odst. 1 lex Ukrajina míří na osoby uvedené v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, který stanovuje povinný okruh osob spadajících pod dočasnou ochranu. Pokud však jde o další dva odstavce čl. 2 prováděcího rozhodnutí, tam je již členským státům ponechána určitá volnost v tom, jak ochranu zde zmíněných osob blíže upraví. Právě k této volnější možnosti úpravy pak směřuje § 3 odst. 2 lex Ukrajina. Je přitom evidentní, že čl. 2 odst. 2 a 3 prováděcího rozhodnutí nijak nerozvolňuje podmínku faktického oprávněného pobytu na území Ukrajiny před rozhodným dnem 24. 2. 2022. Oba uvedené odstavce naopak s faktickým pobytem žadatele na daném území před rozhodným datem výslovně počítají.

[27] Soud považuje také za nelogické a těžko slučitelné s principem rozumného normotvůrce, aby lex Ukrajina, který zjevně navazoval na obsah prováděcího rozhodnutí, vymezoval dočasnou ochranu proti smyslu tohoto prováděcího rozhodnutí tím, že by umožnil s úspěchem žádat o dočasnou ochranu i osobám, které se (bez ohledu na jejich státní příslušnost) přesunuly do členského státu EU z jiného státu, než je Ukrajina, a nebyly tedy vysídleny v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Takový migrační pohyb mezi státy vůbec nemá povahu útěku před válkou (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 2. 2. 2023, č. j. 10 As 290/2022-30, bod 27). Nejvyšší správní soud rovněž považuje za absurdní, aby samotní ukrajinští státní příslušníci, kteří nebyli vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 (nebo po tomto datu) na dočasnou ochranu nárok zásadně neměli [čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí ve spojení s § 3 odst. 1 lex Ukrajina *a contrario*], avšak státním příslušníkům třetích zemí by z hlediska podmínky pobytu stačilo prokázat, že měli na Ukrajině formálně povolen trvalý pobyt. Jestliže stěžovatel tvrdí, že se nemá kam vrátit, protože se obává perzekuce ve třetím státě, jehož je státním občanem a z něhož se do ČR (přes Itálii) přemístil, jedná se o případ, který je typický pro řízení o mezinárodní ochraně, nikoli však pro specifickou dočasnou ochranu. Toho si ostatně sám stěžovatel je vědom, neboť déle než rok před podáním žádosti o dočasnou ochranu žádal také o ochranu mezinárodní podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Tu však nezískal, neboť státem příslušným pro řízení o mezinárodní ochraně byla podle unijního práva Polská republika. Řízení o dočasné ochraně v tomto ohledu nemůže být jakýmsi „druhým kolem“ řízení pro neúspěšné žadatele o azyl. Nejvyšší správní soud současně připomíná, že otázku mezinárodní ochrany stěžovatele posuzoval v řízení sp. zn. 5 Azs 89/2024, v němž uzavřel, že obsah správního

pokračování

spisu nezavdává důvod k pochybám, že státem příslušným k posouzení stěžovatelovy azylové žádosti je Polsko (usnesení NSS ze dne 8. 8. 2024, č. j. 5 Azs 89/2024-49, bod 11).

[28] Přestože by tak jazykový výklad mohl nasvědčovat tomu, že ČR navzdory obsahu směrnice a prováděcího rozhodnutí rozšířila dočasnou ochranu i na státní příslušníky třetích států, kteří na Ukrajině fakticky nepobývali před 24. 2. 2022, avšak měli zde formálně povolen trvalý pobyt (a hrozí jim ve státě původu skutečné nebezpečí), lze na základě ostatních metod výkladu tuto interpretaci § 3 odst. 2 lex Ukrajina odmítnout. Stěžovatel se sice případně mohl domnívat, že splnil formální podmínky pro pobytové oprávnění vztahující se k dočasné ochraně (byť podmínka nemožnosti vycestování z důvodu skutečného nebezpečí nebyla v předchozím řízení s ohledem na konstatování, že stěžovatel není vysídlenou osobou, v detailu posuzována), nicméně samotnou dočasnou ochranu mu neudělila ani Rada EU v prováděcím rozhodnutí, ani ČR v řízení o dočasnou ochranu, a to právě kvůli zjištění, že není vysídlenou osobou z Ukrajiny – čili stojí zcela mimo dosah shora uvedených právních předpisů týkajících se dočasné ochrany. Ostatně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 10. 2024, č. j. 9 Azs 119/2024-33, bod 30, při popisu právní úpravy obecně zrekapituloval, že dočasná ochrana se podle ustanovení § 3 odst. 2 lex Ukrajina za podmínek v něm stanovených uděluje také *vysídleným* osobám, které nemají ukrajinskou státní příslušnost.

[29] Namítá-li stěžovatel, že vysídlenou osobou z Ukrajiny je, a to kvůli tomu, že musel z Ruské federace na začátku války uprchnout ze stejných důvodů, jako Ukrajinci z Ukrajiny, nelze mu přisvědčit. Pokud stěžovatel z Ruské federace utíkal, utíkal nikoli před humanitární krizí a bezprostředními důsledky probíhající války na Ukrajině, ale nanejvýš kvůli obavě z možného trestního stíhání souvisejícího s jeho aktivitou na sociálních sítích (popř. i z jiných pohnutek, které v kasační stížnosti neuvedl). Sám stěžovatel v kasační stížnosti připomněl, že v Ruské federaci mu hrozí vězení a porušení jeho práv plynoucích z Úmluvy (zbavení osobní svobody a nelidské zacházení ve vězení), ale netvrdí, že v Ruské federaci by jej bezprostředně ohrožovaly válečné události související s ruskou agresí [srov. čl. 1 prováděcího rozhodnutí ve spojení s čl. 2 písm. c) směrnice]. Tento typ ohrožení svých práv chápe jako relevantní až pro případ, kdy by se měl přestěhovat zpět na Ukrajinu.

[30] Nejvyšší správní soud doplňuje, že s provedenou interpretací § 3 odst. 2 lex Ukrajina korespondují rovněž závěry Soudního dvora EU uvedené v rozsudku ve spojených věcech C-244/24 a C-290/24, *Kaduna*. Soudní dvůr EU v bodech 93, 94 a 96 tohoto rozsudku uvedl: „Zaprvé, jak bylo připomenuto v bodě 88 tohoto rozsudku, čl. 7 odst. 1 směrnice 2001/55 opravňuje členské státy rozšířit dočasnou ochranu stanovenou touto směrnicí na jiné kategorie osob, než které určila Rada, pokud byly tyto osoby vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo oblasti původu. Z toho vyplývá, že členský stát, který využije možnosti, kterou toto ustanovení nabízí, provádí unijní právo, takže nemůže poskytnout nepovinnou dočasnou ochranu osobám, které nebyly vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo regionu původu jako osoby, které požívají povinné dočasné ochrany. (...) V tomto ohledu na jedné straně z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 vyplývá, že se toto rozhodnutí vztahuje na kategorie osob uvedené v tomto ustanovení, které byly vysídleny z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo později v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, která začala uvedeného dne. Z toho vyplývá, že důvodem pro zavedení povinné dočasné ochrany, jak jej určila Rada v tomto prováděcím rozhodnutí, je invaze ruských ozbrojených sil na Ukrajinu, která začala dne 24. února

2022“ (podtržení v citaci provedl NSS). I kdyby tak kasační soud ustanovení § 3 odst. 2 lex Ukrajina vyložil tak, že se jedná o vnitrostátní rozšíření dočasné ochrany pro další skupiny osob nad rámec prováděcího rozhodnutí (jako to učinil krajský soud), nebylo by možné odhlédnout od toho, že takovou „nepovinnou“ dočasnou ochranu nelze poskytnout osobám, které nebyly vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo regionu původu jako osoby, které dle prováděcího rozhodnutí požívají povinné dočasné ochrany. Žádost o dočasnou ochranu, v níž stěžovatel tvrdil, že nebyl vysídlen z Ukrajiny, ale přicestoval z Ruské federace, jejíž je státním občanem a kde od roku 2021 pracoval, tak nemohla být za žádných okolností úspěšná. Krajský soud sice tento závěr dovodil prostřednictvím částečně odlišného výkladu než kasační soud, nicméně výsledek jeho posouzení byl správný. Námitka nesprávného právního posouzení věci tak není důvodná.

[31] Jde-li o tvrzené vztahy stěžovatele k Ruské federaci a k Ukrajině, je nezbytné uvést, že předmětem řízení o dočasnou ochranu je posouzení splnění podmínek pro získání oprávnění v České republice, nikoli subjektivní určování, kde se nachází stěžovatelův pravý domov a ve které z těchto dvou zemí má silnější vazby na širší rodinu nebo známé. Pro posouzení věci byly v kontextu podmínek pro získání oprávnění podstatné objektivní skutečnosti, tedy především kde stěžovatel bezprostředně před vypuknutím ozbrojeného konfliktu žil, odkud přicestoval či jakou má státní příslušnost. Stěžovatel zcela konkrétní osobní vazby vztahující se k ČR neuvedl (např. že by zde žili jeho rodinní příslušníci apod.), pouze konstatoval, že jeho syn žije na Kypru, přičemž pobyt v EU mu umožňuje se s ním případně stýkat. Z hlediska negativních dopadů rozhodnutí žalované do soukromého a rodinného života lze posuzovat primárně to, jaké vazby by oslabilo či zpřetrhalo případné vycestování stěžovatele z ČR. Stěžovatel však žádné konkrétní vazby na ČR netvrdí a současně je patrné, že neudělení dočasné ochrany mu možnost styku se synem žijícím na Kypru v tuto chvíli významně neomezuje (stejně jako může syna navštívit na Kypru prostřednictvím dopravy z ČR, může jej navštívit i prostřednictvím dopravy z Polska či případně Ruské federace; podobně lze pak uvážit i o možnosti styku na dálku prostřednictvím moderních komunikačních technologií). Jak Nejvyšší správní soud poznamenal výše k otázce míry zjištění skutkového stavu, bylo na stěžovateli, aby v řízení tvrdil a dokládal všechny podstatné skutečnosti k posouzení žádosti. Jestliže se stěžovatel v rámci svých jinak obsáhlých přednesů omezil jen na obecné zmínění styku se synem žijícím na Kypru, k čemuž dodal, že některé další rodinné vazby má na Ukrajině, nemohl očekávat, že za něj krajský soud jeho tvrzení bude spekulativně domýšlet nebo jej vyzývat k dalšímu doplnění žaloby až do té chvíle, kdy by jí mohl vyhovět. Míra precizace žalobního bodu v tomto případě předurčovala, jaké právní ochrany se žalobci dostane. To, že stěžovatel již nějakou dobu žije v ČR, domluví se a je schopen si zde vytvořit zázemí, pak nepředstavuje natolik výjimečnou okolnost, která by přinášela nepřiměřený zásah do soukromého života (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 6. 2021, č. j. 4 Azs 75/2020-53, bod 22, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016-28). Nejvyšší správní soud tedy ve shodě s městským soudem nemá za to, že by dané rozhodnutí nepřiměřeně zasahovalo do rodinného a soukromého života stěžovatele. Ani námitka osobních vazeb stěžovatele a zásahu do práva na soukromý a rodinný život proto není důvodná.

[32] Stěžovatel rovněž zdůraznil, že v Ruské federaci mu hrozí pronásledování a může tam být vystaven zacházení rozpornému s Úmluvou. Měl proto za to, že naplnil podmínky nemožnosti návratu podle § 179 zákona o pobytu cizinců, přičemž odkázal též na zásadu

pokračování

non-refoulement a na to, že již nemá oprávnění (vízum) pro vycestování do Polska za účelem vedení azylového řízení. Současně se nedomníval, že by se Polská republika jeho azylovou žádostí dále zabývala. Nejvyšší správní soud k této námitce předně uvádí, že případné prokázání splnění podmínky dle § 3 odst. 2 písm. b) lex Ukrajina spočívající v nemožnosti vycestování stěžovateli vzhledem k výkladu daného ustanovení provedenému výše samo o sobě nezakládalo nárok na dočasnou ochranu. K tomu, aby stěžovatel mohl dočasnou ochranu získat, by musel splnit i stěžejní předpoklad, že patří k osobám vysídleným z Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu, neboť pouze pro tyto osoby byla dočasná ochrana na unijní úrovni vyhlášena (aktivována) a ani vnitrostátní právní úprava nerozšířila okruh osob, na které se vztahuje dočasná ochrana. Podmínky pro získání dočasné ochrany lze považovat za kumulativní, a tedy při nesplnění kterékoli z nich žádost nemůže být úspěšná. Existoval-li již zjevný důvod pro neudělení dočasné ochrany, nebylo nezbytné blíže zkoumat míru splnění dalších podmínek, neboť takové zkoumání by již nemohlo nic změnit na výsledku řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013, č. j. 4 As 81/2013-24, či ze dne 17. 12. 2025, č. j. 6 As 233/2024-32).

[33] Kasační soud dále připomíná, že tvrzení, že stěžovateli hrozí v Ruské federaci pronásledování, může být případně uplatněno v azylovém řízení, k jehož vedení byla podle názoru Nejvyššího správního soudu vysloveného v již zmíněném usnesení č. j. 5 Azs 89/2024-49 Polská republika. Stěžovatel netvrdí, že by v Polsku danou žádost fakticky podal, nicméně již dopředu je přesvědčen, že s touto žádostí nemůže být úspěšný. Kasační stížnost obsahuje zpochybnění příslušnosti Polska a dále tvrzení, že stěžovatel do tohoto státu nemůže vycestovat, protože platnost jeho pracovního víza již skončila. Nejvyšší správní soud k této argumentaci odkazuje na posouzení uvedené v usnesení č. j. 5 Azs 89/2024-49. V tomto usnesení (bod 11) se přímo uvádí, že ČR ve věci stěžovatele v souladu s čl. 21 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále „nařízení Dublin III“), předložila Polsku žádost o převzetí s tím, že Polsko následně svou příslušnost uznalo. Příslušnost členského státu se podle čl. 7 odst. 2 nařízení Dublin III určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu v některém členském státě. Tvrzení, že Polsko v současnosti příslušné není kvůli tomu, že platnost jím vydaného víza již před notnou dobou skončila, tak není pro určení příslušnosti významné. Technický proces přemístění je pak v nařízení Dublin III blíže upraven, přičemž pro přemístění není rozhodné, zda nadále trvá platnost víza. Není však na místě, aby Nejvyšší správní soud v tomto řízení detailně hodnotil, jaký členský stát je nyní příslušný k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. Zásadní je, že stěžovateli jsou prostřednictvím unijní úpravy azylového systému poskytnuty adekvátní právní záruky ve vztahu k dodržení zásady *non-refoulement* i v situaci, kdy mu nemohla být poskytnuta dočasná ochrana a kdy má za to, že jeho „příběh“ je logický a naplňuje znaky přiměřené pravděpodobnosti. Ani tvrzení, že stěžovateli v Ruské federaci věrohodně může hrozit pronásledování, tedy nepředstavuje v nynějším řízení kasační námitku, kvůli níž by mohl Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhovět.

[34] Pokud se pak stěžovatel domnívá, že argumentace možným vedením azylového řízení je mimoběžná (viz předposlední strana doplnění kasační stížnosti), lze uvést, že otázku efektivy řízení o mezinárodní ochraně v Polsku v kasační stížnosti vznáší i on sám

konkrétní námitkou. Kasační soud tak byl povinen na to reagovat. V rozsudku č. j. 7 Azs 322/2022-40 se jednalo o odlišnou situaci, neboť byla hodnocena otázka naplnění důkazního standardu pro udělení dočasné ochrany z důvodů hodných zvláštního zřetele podle § 52 zákona o dočasné ochraně, a navíc se jednalo o osoby, které trvale žily na Ukrajině v době, kdy došlo k ozbrojenému konfliktu na území Ukrajiny vyvolanému invází vojsk Ruské federace. Posuzovat nynější věc i v kontextu právní úpravy řízení o mezinárodní ochraně a stěžovatelovy azylové žádosti bylo s ohledem na argumentaci stěžovatele relevantní.

[35] Nejvyšší správní soud závěrem dodává, že stěžovatel podal dne 11. 2. 2026 návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve smyslu § 107 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že kasační soud rozhodl o věci samé bezodkladně po doručení doplnění kasační stížnosti a po učinění nezbytných procesních úkonů, pozbylo smyslu samostatně rozhodovat o odkladném účinku kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[36] Nejvyšší správní soud na základě shora uvedených závěrů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[37] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2026

Milan Podhrázký
předseda senátu